

Otázka: Pracovníci a práce v lesním hospodářství

Předmět: Ekonomie

Přidal(a): Martina

Produktivita práce, její měření a možnosti jejího zvyšování

Práce - cílevědomá lidská činnost, kterou si člověk přisvojuje předměty přírody, přizpůsobuje je a přetváří tak, aby vyhovovaly k uspokojení jeho potřebám práce = lidské zdroje a jejich produkt.

Pracovní síla - souhrn fyzických a duševních schopností člověka, které mu umožňují vyrábět výrobky nebo poskytovat služby. Požadavky na příslušnou specializaci a kvalifikaci (souhrn vědomostí, duševních i fyzických schopností, pracovních zkušeností a morálních vlastností).

Trh práce: zaměstnanci práci nabízejí, zaměstnavatelé se po práci poptávají

Řízení lidských zdrojů:

- a) zabezpečení kvantity – počet, struktura, kvalifikace
- b) zabezpečení kvality – výkonnost, tvořivost, motivace, identifikace s podnikem

Pracovní poměr:

- pracovně-právní vztah, kde vystupuje zaměstnavatel a zaměstnanec
- zaměstnavatel - osoba právnická i fyzická
- zaměstnanec - osoba fyzická
- Řízen dle Zákoníku práce

Celkové množství práce - závislé na intenzitě a době vykonávání pracovní činnosti.

Produktivita práce - vyjadřuje množství užitečných hodnot vytvořených za jednotku času bez ohledu na vynaložené náklady. Je vyjádřením úrovně efektu lidské práce. PP práce jednotlivce, pracovní skupiny, střediska, podniku, resortu. Zahrnuto je celkové množství práce vynaložené na určitý objem výroby, tedy spotřeba zvěcnělé práce, obsažené v surovinách, materiální a pracovních prostředky spolu se spotřebou živé práce vynaložené ve výrobním procesu.

Faktory růstu produktivity práce:

- forem působení (přímé nebo nepřímé)
- způsobu aplikace v praxi (investiční, neinvestiční a strukturální)
- činitelů výrobního procesu (pracovní síla)
- rozsahu působení (podnikové, odvětvové, celospolečenské)

Metody měření produktivity práce:

- a) Naturální metoda - produktivita práce v hmotných jednotkách. Použitelná tam, kde se jedná o porovnatelné, v naturální formě slučitelné výrobky nebo výkony (kapacitní přepočty, hmotné bilance apod.)
- b) Cenová metoda - charakterizuje objem vyrobené produkce formou peněžních ukazatelů. Metoda nejvíce rozšířená (srovnatelnost různorodých výrobních programů). Úroveň produktivity práce je vyjádřena vzorcem: kde Q_1, Q_2, \dots, Q_n = množství jednotlivých výrobků určitého sortimentu, c_1, c_2, \dots, c_n = ceny jednotlivých výrobků podle sortimentů, T_1, T_2, \dots, T_n = množství vynaložené práce na jejich výrobu v časových jednotkách.

- c) Metoda jednotek práce – založená na časové jednotce. Je relativně nejdokonalejší a nejprogresivnější metodou měření spotřeby práce. Jejím většímu rozšíření brání poměrně obtížné zjišťování přesného odpracovaného času všech pracovníků zahrnovaných do přepočtů produktivity práce na jednotlivé výrobky a výkony. Metoda jednotek práce umožňuje vyjádřit jedním číslem produktivitu práce při výrobcích různého druhu a kvality produkce (výroby). Ukazatelem kvality výkonových norem je stupeň jejich plnění v %, který je dán poměrem pracovního času stanoveného normou a skutečně odpracovaného času.

Kategorie pracovníků:

dělníci - nejpočetnější kategorie, výroby se účastní většinou fyzicky, hlavní činnost – těžební a pěstební, operátoři strojů, harvesterů, dřevařské, strojní činnosti

a) podle druhu a délky pracovního poměru:

- stálí dělníci – zaměstnání po celý rok na dobu neurčitou
- stálí zvláštní dělníci – zaměstnávání opakovaně po určitou dobu v roce – výsadby
- sezónní dělníci – zaměstnávání na krátkou dobu – na dobu určitou – kalamity

b) podle kvalifikace:

- zaučený dělník – nejméně kvalifikovaný, instruován
- zaškolený dělník – kvalifikace získaná delším školením (pár týdnů)
- vyučený dělník – získal kvalifikaci v učebním oboru, vysoce kvalifikovaný

manažeři - zaměstnanci, kteří jménem vlastníků řídí a vykonávají kontrolu nad činností firmy

- manažer může být i vlastník
- náplň práce: plánování, organizování, výběr a vedení lidí a jejich kontrola
- a) technicko- hospodářští pracovníci THP – elita managementu podniku; aktivně se podílí na řízení podniku
- b) administrativní pracovníci AP – patří mezi manažery; správní úkony, administrativní činnost

pomocní a obsluhující pracovníci - manuální činnosti

- např. řidič automobilu ředitele, topič, uklízečka, hlídač

učni - vyjadřuje druh činnosti, kterou pracovník vykonává na základě své kvalifikace a zařazení
příklady profesí: dělník v těžbě dříví, traktorista, kočí, operátor, adjunkt, revírník, školkař, lesní správce, obecně: profese lesník

Faktory růstu produktivity práce:

- forem působení (přímé nebo nepřímé)
- způsobu aplikace v praxi (investiční, neinvestiční a strukturální)
- činitelů výrobního procesu (pracovní síla)
- rozsahu působení (podnikové, odvětvové, celospolečenské)

Kvalifikace pracovníka

- souhrn vědomostí, výrobních zkušeností, duševních a tělesných schopností a morálních vlastností potřebných k vykonávání práce v požadovaném množství a kvalitě požadavky na dělníky:
- pracovní návyky
- zručnost
- praktické zkušenosti
- teoretické vědomosti

požadavky na manažery:

- vzdělání
- délka praxe
- organizační schopnosti
- speciální vědomosti a dovednosti - cizí jazyky
- zvyšuje se podíl pracovníků s vyšší kvalifikací.